

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/93/2020
Identifikačné číslo spisu:	7109215555
Dátum vydania rozhodnutia:	18.08.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7109215555.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a sudkyň JUDr. Viery Petrikovej a Mgr. Renáty Gavalcovej, v spore žalobcu VYTEZA, spol. s r. o. Košice, so sídlom v Košiciach, Terchovská 7, IČO: 00 617 814, zastúpeného JUDr. Alenou Zadákovou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Kováčska 32, proti žalovanému Mestská časť Košice - Kavečany, so sídlom v Košiciach - Kavečanoch, Široká 17/A, IČO: 00 690 902, zastúpenému JUDr. Vladimírom Vrabeľom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Hlavná 70, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 15C/302/2009, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 20. decembra 2018 sp. zn. 2Co/168/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej ako „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. mája 2012 č. k. 15C/302/2009-159 (prvým v poradí) žalobu zamietol a žalobcov 1/ a 2/ (pozn. pôvodne žalobca 1/ VYTEZA, spol. s r. o. Košice, žalobca 2/ D. W. LEMONTA) zaviazal spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 5.189,03 eur na účet právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie okresný súd odôvodnil nedostatkom naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe, lebo svojho nároku sa mali domáhať voči predchádzajúcemu vlastníkovi rozostavanej stavby.
2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu uznesením z 30. augusta 2013 č. k. 2Co/252/2012-194 (prvým v poradí) zrušil rozsudok okresného súdu (prvý v poradí) a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pretože okresný súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal, z akých úvah vychádzal, akými okolnosťami sa riadil a z čoho usúdil, že žalobcovia nemajú na určovacej žalobe naliehavý právny záujem.
3. Okresný súd rozsudkom z 01. apríla 2014 č. k. 15C/302/2009-226 (druhým v poradí) žalobu zamietol a účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Pričom dôvodil, že uvedeným spôsobom rozhodol pre neexistenciu naliehavého právneho záujmu na podanej žalobe.

4. Krajský súd na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ uznesením z 28. októbra 2015 č. k. 2Co/662/2014-267 (druhým v poradí) zrušil rozsudok okresného súdu (druhý v poradí) a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pretože podľa jeho názoru je na požadovanom určení daný naliehavý právny záujem žalobcov.

5. Okresný súd rozsudkom z 28. júna 2016 č. k. 15C/302/2009-331 (tretím v poradí) konanie vo vzťahu k žalobcovi 2/ zastavil; druhým výrokom nepriznal účastníkom náhradu trov vo vzťahu medzi žalobcom 2/ a žalovaným; tretím výrokom nepripustil zmenu návrhu v zmysle podania žalobcu 1/ a jeho žalobu zamietol; štvrtým výrokom zaviazal žalobcu 1/ nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 14.361,65 eur na účet právneho zástupcu žalovaného. Okresný súd v odôvodnení uviedol, že v priebehu konania žalobca 2/ D. W. zomrel, právna nástupkyňa sa stala jeho manželka Z. W., ktorá vzala návrh späť a žiadala konanie zastaviť. Zmenu návrhu v zmysle podania žalobcu 1/ nepripustil, pretože výsledky vykonaného dokazovania neboli podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Zamietnutie žaloby odôvodnil tak, že žalobca nedisponuje titulom pre nadobudnutie predmetu sporu, preto nie je na podanie žaloby o určenie vlastníckeho práva k vodnej nádrži vecne aktívne legitimovaný.

6. Krajský súd na odvolanie žalobcu 1/ uznesením z 29. septembra 2017 č. k. 2Co/441/2016-386 (tretím v poradí) zrušil rozsudok okresného súdu (tretí v poradí) v napadnutej zamietavej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania vo vzťahu žalobcu 1/ a žalovaného a v rozsahu zrušenia vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Odvolanie proti výroku o nepripustení zmeny návrhu odmietol. Dôvodil, že súd prvej inštancie svoje právne závery založil jedine na absencii zmluvy o dielo, na ktorej by participoval žalobca 1/, hoci táto nepochybne bola uzavretá, preto nemôže byť jeho rozhodnutie správne a úplné.

7. Okresný súd rozsudkom z 01. februára 2018 č. k. 15C/302/2009-437 (štvrtým v poradí) žalobu žalobcu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

7.1. Žalobcovia (žalobca 1/ a pôvodný žalobca 2/) sa podanou žalobou domáhali určenia, že sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti - rozostavanej stavby - vodnej nádrže nachádzajúcej sa na parcelách č. 1513 a č. 1525 zapísaných v katastri nehnuteľností Správy katastra Y. pre okres Y., obec Y., katastrálne územie Y., a to v podiele 1/2 k celku. V žalobe uviedli, že sa ochrany svojho vlastníckeho práva domáhali už v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 15Cb/225/2002 žalobou o vylúčenie predmetnej nehnuteľnosti z konkurznej podstaty úpadcu Metropol s. r. o., Košice (pôvodný vlastník - žalovaný nadobudol nehnuteľnosti - prevádzková budova pre lyžiarsky šport, stavebný objekt pre zasnežovací systém a zasnežovací systém na základe kúpnej zmluvy zo dňa 18. februára 2002 od správcu konkurznej podstaty; pozri č. I. 20 a nasl. spisu) na tom skutkovom základe, že sú podieloví spoluvlastníci rozostavanej stavby - vodnej nádrže v lyžiarskom stredisku Košice - Kavečany. Rozostavaná stavba nebola ku dňu jej zaradenia do majetku úpadcu dokončená podľa projektu Hydrostav Košice, a táto stavba podľa vyjadrenia úpadcu Metropol s. r. o., Košice nikdy nebola zaradená do jeho majetku. Podľa § 542 ods. 2 Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObZ“) a s poukazom na dohodu obsiahnutú v zmluve o dielo (č. I. 10 spisu) mali byť zhotoviteľ, v danom prípade žalobcovia 1/ a 2/ vlastníkami veci až do jej odovzdania objednávateľovi - úpadcovi, čo sa nestalo.

7.2. Okresný súd po rekapitulácii priebehu konania obsiahol citoval obsah stanovísk žalovaného z 20. novembra 2017 a žalobcu z 31. januára 2018, citoval aj § 137 Civilného sporového poriadku zák. č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a ďalej § 120 ods. 1, § 124, § 126 ods. 1, ako aj § 37 ods. 1 a § 41 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), ako aj § 536 ods. 1, § 542 ods. 1 až 3 a § 544 ods. 1, 2 a 5 ObZ a charakterizoval tiež pojem súčasť veci a popísal dôsledky zásady, v zmysle ktorej sa vlastník hlavnej veci považuje aj za vlastníka všetkých jej súčastí, podľa čoho vlastník hlavnej veci a jej súčastí je vždy ten istý subjekt. Okresný súd vychádzajúc z právneho názoru odvolacieho súdu uvedeného v jeho rozhodnutiach (prvé, druhé a tretie uznesenie v poradí) mal za to, že žalobca má na podanej žalobe o určenie, že je podielový spoluvlastník k rozostavanej stavbe - vodnej nádrži nachádzajúcej sa v katastrálnom území Y., naliehavý právny záujem. Nebolo sporné, že žalovaný nadobudol vlastnícke právo k prevádzkovej budove pre lyžiarsky šport, stavebnému objektu pre zasnežovací systém a zasnežovaciemu systému na základe platne uzatvorenej kúpnej zmluvy z 18. februára 2002 od správcu konkurznej podstaty úpadcu Metropol, s. r. o. Košice v konkurze (§ 27 ods. 2 zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní) bez tiarch a bez záväzkov. Mal za to, že súčasťou zasnežovacieho systému bola stavba vodnej nádrže (§ 120 ods. 1 OZ), ktorej vlastníckeho práva sa žalobca podanou žalobou domáhal. Okresný súd uviedol, že svedkovia ním vypočutí - I. C., N. D., N. D. a I. T. vypovedali, že sa nezhotovala samostatná vec, jednalo sa vždy o

stavebné úpravy a stavebné práce na vodnej nádrži a citoval tiež vybrané časti z rozhodnutia Okresného úradu Košice I, odboru životného prostredia zo 04. októbra 1996, podľa ktorého v ďalšej etape sa počítalo s jej navýšením (hrádze) pre zväčšenie akumulácie, nie s výstavbou novej vodnej nádrže - novej stavby. Z dokazovania mu vyplynulo, že vykonané stavebné úpravy realizované žalobcom nepredstavovali samostatnú vec a jednalo sa vždy o práce na vodnej nádrži, ktorá bola súčasťou zasnežovacieho systému vo vlastníctve žalovaného. Vyhodnocoval dôsledky zmlúv o dielo z 05. mája 1997 uzavretých žalobcom, ako aj pôvodným žalobcom 2/ D. W. - LEMONTA a dospel k záveru, že výhrada vlastníckeho práva k vodnej nádrži podľa jej povahy zakotvená v článku IV. oboch zmlúv o dielo predstavuje nespôsobilý titul na založenie a preukázanie vlastníckeho práva žalobcu k predmetu sporu. Podľa § 118 ods. 1 OZ totiž výhrada vlastníckeho práva sa vzťahuje len na vec v právnom slova zmysle a nie na súčasť veci, ktorou je vodná nádrž. Predmetom oboch identických zmlúv o dielo boli úpravy a opravy existujúcej vodnej nádrže (článok II. oboch zmlúv o dielo), na ktoré sa možnosť výhrady vlastníckeho práva podľa § 542 ods. 2 ObZ nevzťahuje a platí zákonná úprava podľa § 542 ods. 3 ObZ. Vodná nádrž ako súčasť zasnežovacieho systému tak bola vlastníctvom úpadcu a na túto okolnosť nemá žiaden vplyv tvrdenie žalobcu, že sa cíti byť jej vlastníkom, keďže stavebné dielo nebolo úplne vyplatené. Ak bol preto na majetok objednávateľa vyhlásený konkurz, zhotoviteľ sa nemôže úspešne domáhať proti správcovi konkurznej podstaty vylúčenia veci, ktorá bola predmetom údržby, opravy alebo úpravy z konkurznej podstaty úpadcu, pretože vlastníkom veci je úpadca (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Obo/64/2000 z 22. júna 2000). Navyše ustanovenie dohody o výhrade vlastníckeho práva v článku IV. oboch zmlúv o dielo z 05. mája 1997 nevymedzuje predmet výhrady vlastníckeho práva určite a zrozumiteľne, a preto je podľa § 37 a § 41 OZ neplatným ustanovením, keďže je aj v rozpore s § 118 OZ, podľa ktorého predmetom občianskoprávných vzťahov môžu byť iba veci a nie súčasť veci. Aj v zmysle ustálenej súdnej praxe predmetom vylúčenia veci z konkurznej podstaty, resp. jej zaradenia do konkurznej podstaty môže byť iba vec v právnom slova zmysle a nie súčasť veci. Súd uzavrel, že žalobca nezhotovoval novú vec, iba pôvodnú nádrž opravoval a upravoval navýšením a táto mu vlastníckym právom pred začatím prác ani po ukončení a odovzdaní diela nepatrila, keďže navýšením hrádze sa nezmenila jej podstata, iba sa zlepšili parametre tohto objektu akumulovaním väčšieho množstva vody. Na zhotoviteľa teda neprešlo vlastnícke právo k veci, ktorá bola predmetom údržby, opravy alebo úpravy (rozsudok NS SR sp. zn. 7Obo/64/2000 z 22. júna 2000). V závere odôvodnenia sa vyporiadal so svedeckými výpoveďami V., V. H. a I. T. a keďže vlastnícke právo k vodnej nádrži žalobcovi nesvedčí, jeho žalobu v celom rozsahu zamietol a o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

8. Krajský súd na odvolanie žalobcu rozsudkom z 20. decembra 2018 č. k. 2Co/168/2018-503 (prvým v poradí) rozsudok súdu prvej inštancie (štvrtý v poradí) potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny a žalovanému priznal voči žalobcovi náhradu trov v plnom rozsahu. Mal za to, že ani jeden z uplatnených odvolacích dôvodov nebol naplnený. Odvolací súd sa stotožnil so správnymi skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a s odôvodnením napadnutého rozsudku, na ktoré v celom rozsahu poukázal a doplnil, že súd prvej inštancie v preskúmanom rozhodnutí, majúci preukázaný naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení, pokladal za nesporné, že žalovaný nadobudol vlastnícke právo k prevádzkovej budove na základe platne uzatvorenej kúpnej zmluvy (z 18. februára 2002) od správcu konkurznej podstaty úpadcu Metropol, s. r. o. Košice v rámci konkurzného konania, keď súčasťou zasnežovacieho systému bola aj stavba vodnej nádrže (§ 120 ods. 1 OZ.), ku ktorej určenia vlastníckeho práva sa žalobca domáha. Z dokazovania mu vyplynulo, že vykonané stavebné práce na predmete sporu neprodukovali samostatnú vec a jednalo sa vždy o práce na vodnej nádrži, tvoriacej súčasť zasnežovacieho systému. V prejednávanej veci je podstatné, že príslušný orgán štátnej správy - Okresný úrad Y. - odbor životného prostredia pre investora, spoločnosť Metropol, s. r. o. Košice vydal rozhodnutie o povolení výstavby vodohospodárskych diel (zo 04. októbra 1996, pozri č. I. 39 a nasl. spisu), okrem iného malej vodnej nádrže, pri ktorej „sa v mieste terajšej hrádze počíta s jej navýšením pre zväčšenie akumulácie“. Týmto rozhodnutím nepochybne investor i dodávateľia stavebných prác (spoločnosti VYTEZA, s. r. o., LEMONTA Košice) boli viazaní a povinní postupovať v súlade s predloženým projektom. Obdobne Okresný úrad Y., odbor životného prostredia, v rámci vyjadrenia sa k systému zasnežovania (č. I. 42 spisu) deklaroval, že nemá námietky proti realizácii predmetnej stavby, keď „táto pozostáva z malej vodnej nádrže existujúcej, ktorá akumuluje povrchové a podzemné vody z okolia“ a „v ďalšej etape sa počíta so zvýšením terajšej hrádze pre zväčšenie

akumulácie“. Z týchto stanovísk je zrejmé, že v prípade budovanej vodnej nádrže nešlo o zhotovenie novej veci, ale o úpravu už existujúcej vodnej nádrže. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ pri stavebných prácach - úpravách pôvodná stavba nezanikla, potom logicky platí, že všetko, čo k nej v dôsledku týchto úprav prirástlo, sa stáva súčasťou pôvodnej stavby a nie je rozhodné, aká bola cena prevádzaných stavebných úprav, z akých zdrojov boli tieto hrazené a v akom rozsahu tieto úpravy kvantitatívne, či kvalitatívne pôvodnú stavbu rozšírili, resp. zmenili. Novopostavené časti, funkčne a technicky prepojené s pôvodnou stavbou (ktorá ako vec nezanikla) nepredstavujú samostatný predmet občianskoprávných vzťahov. Žalobca v konečnom dôsledku nepreukázal bez akýchkoľvek pochybností, aby predmetná vodná nádrž bola novovytvorená ako samostatná vec. Pri skúmaní otázky, či výhrada vlastníckeho práva obsiahnutá v zmluve o dielo uzavretej medzi žalobcom a spoločnosťou Metropol s. r. o. mohla založiť nejaké práva žalobcu k predmetu sporu, dospel prvoinštančný súd aj k správne mu záveru, že výhrada vlastníckeho práva sa vzťahuje len na vec v právnom zmysle a nie na súčasť veci, pričom predmetom zmluvy o dielo boli len úpravy a opravy existujúcej vodnej nádrže, keď navyše vodná nádrž bola len súčasťou zasnežovacieho systému. Podľa zaužívanej súdnej praxe na určenie vlastníckeho práva k súčasti veci nie je naliehavý právny záujem, keďže súčasť veci nie je samostatnou vecou v právnom zmysle, a preto k nej nie je možné oddelene uplatňovať vlastnícke právo. Úvaha prvoinštančného súdu, v zmysle ktorej vodná nádrž bola súčasťou zasnežovacieho systému tiež nemožno nič vyčítať. Je nutné dospieť k záveru, že stavba vodnej nádrže je natoľko funkčne spätá so zasnežovacím systémom, v rámci ktorého bola projektovaná a zhotovená, že by ich oddelenie pre hlavnú vec predstavovalo stratu peňažnú, ako aj funkčnú. Prvoinštančný súd k správne mu záveru, že žalobca v dôsledku výhrady vlastníctva ani vykonaných prác nemohol k predmetu sporu nadobudnúť také práva, ktoré by ho oprávňovali nárokovať si k nemu spoluvlastnícke práva, keď žalovaný nespochybniteľne nadobudol vlastnícke právo k zasnežovaciemu systému, vrátane vodnej nádrže platne, na základe kúpnej zmluvy uzavretej so správcom konkurznej podstaty úpadcu Metropol, s. r. o. Košice, pričom ho už v danej veci nie je možné, ako nadobúdateľa majetku speňaženého v konkurznom konaní prostredníctvom žaloby o určenie vlastníckeho práva ohroziť. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP, spolu s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

9. Proti rozhodnutiu krajského súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie s poukazom na jeho prípustnosť podľa § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. K namietanej vade podľa § 420 písm. f/ CSP dovolateľ uviedol, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia vidí v nevysporiadaní s a s jeho hlavnou námietkou, na ktorú poukazoval opakovane nielen počas súdneho konania pred súdom prvej inštancie, ale aj v rámci odvolania a odvolacej repliky. Napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné z toho dôvodu, že konajúce súdy sa nevysporiadali so skutkovým základom rozhodnutia, ktorý tvorí fotodokumentácia priebehu stavebných prác. Nemožno hovoriť o procesnom nevykonaní dôkazu ako dôvodu prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, ale jednoznačne sa jedná o nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, keďže to neodpovedá na základnú otázku skutkového podkladu zásadného významu pre rozhodnutie, ako to uvádza najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 84/2018, čiže námietku spočívajúcu v doložení fotodokumentácie. K dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP uviedol ako právne otázky, ktoré doteraz neboli vyriešené v praxi dovolacieho súdu, tieto otázky: A. Je v prípade hodnotenia, či výsledok stavebných prác má povahu opráv/úprav veci, resp. či výsledkom je zhotovenie novej veci, podstatný rozsah a úroveň stavebných obmien, alebo je podstatné výlučne to, že pôvodná stavba nezanikla? B. Je v prípade vyhodnotenia, či sa jedná o súčasť veci alebo nie je, významné práve znehodnotenie hlavnej veci, a to v takom slova zmysle, že by oddelenie pre hlavnú vec predstavovalo stratu peňažnú (zníženie hodnoty hlavnej veci o hodnotu súčasti) a zároveň stratu funkčnú, keďže pri požiadavke rozumných nákladov nemôže slúžiť vec tak kvalitne? C. Je možné sa v prípade speňaženia veci v rámci konkurzného konania domáhať následne určenia vlastníckeho práva k veci určovacou žalobou? K otázke A. považoval dovolateľ za nesprávne právne posúdenie zo strany odvolacieho súdu, že v prípade hodnotenia, či výsledok stavebných prác má povahu opráv/úprav veci, resp. či výsledkom je zhotovenie novej veci, nie je podstatný rozsah a úroveň stavebných obmien práve preto, že pôvodná stavba nezanikla, čiže ak stavba (resp. jej základ) existuje kontinuálne, tak vždy sa jedná o úpravu a opravu veci, hoci aj ak je vec zmenenej povahy. K otázke B. považoval dovolateľ za nesprávne právne posúdenie zo strany odvolacieho súdu, že v prípade hodnotenia, či sa jedná o súčasť veci alebo nie, je potrebné vychádzať hlavne z tej skutočnosti, či oddelením predmetnej veci od hlavnej by sa znehodnotila hlavná vec v tom význame, že hodnota hlavnej veci v peňažnom ponímaní bude

nižšia a zároveň znehodnotila funkčne v tom význame, že hlavná vec by mohla fungovať, ale zo zvýšenými nákladmi, čiže by to nespĺňalo tzv. požiadavku rozumných nákladov. K otázke C. považoval dovolateľ za nesprávne právne posúdenie zo strany odvolacieho súdu, že v prípade speňaženia veci v rámci konkurzného konania sa nie je možné následne domáhať určenia vlastníckeho páva určovacou žalobou na súde. Navrhol, aby najvyšší súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj rozhodnutie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a priznal mu nárok na náhradu trov dovolacieho konania vo výške 100 %. Žalobca navrhol aj odklad právoplatnosti a vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 a 2 CSP s jeho odôvodnením.

10. Žalovaný v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolanie považuje za nedôvodné a navrhol ho zamietnuť a priznať mu nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

11. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti a právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 1 a 2 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti.

13. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

14. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14.1. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP je a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

16. Dovolateľ vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP opieral o nedostatočné odôvodnenie (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu spočívajúce v nevysporiadaní sa so skutkovým základom rozhodnutia, ktorý podľa dovolateľa tvorí fotodokumentácia, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

17. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

18. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v.

Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

19. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutkovej i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís došiel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

20. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESĽP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

21. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

21.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa teda odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

22. Vo vzťahu k uplatnenej námietke nedostatku odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd uvádza, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia v zmysle § 420 písm. f/ CSP. V danom prípade okresný súd žalobu žalobcu o určenie vlastníckeho práva k stavbe (vodnej nádrži) zamietol a odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09) a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odôvodnením dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania dovolateľa,

zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov strán sporu, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne, k čomu na zdôraznenie jeho správnosti doplnia aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami žalobcu (§ 387 ods. 2 CSP). Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (body 16. až 28.), ako aj rozhodnutia súdu prvej inštancie (body 37. až 79.), nevyplýva rozpornosť, nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vypořádava so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami a myšlienkový postup odvolacieho súdu je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal (§ 220 ods. 2 CSP). Žalobcom nedôvodne vytýkaná vada zmätočnosti ohľadne absencie vyjadrenia sa k fotodokumentácii v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nezakladá čo do intenzity zásahu do procesných práv žalobcu záver, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces.

22.1. Dovolací súd k dovolateľom namietanej vade spočívajúcej v nevysporiadaní sa s fotodokumentáciou považuje za potrebné nad rámec vyššie uvedeného poukázať na skutočnosť, že dovolateľ v prvom rade neuviedol a neoznačil fotodokumentáciu, s ktorou sa odvolací súd nemal vo svojom rozhodnutí vysporiadať, ako aj neuviedol, prečo podľa neho fotodokumentácia predstavuje základnú otázku skutkového podkladu zásadného významu pre rozhodnutie vo veci (viď bod 9. tohto rozhodnutia). Z obsahu spisu vyplýva, že v spore bola predložená fotodokumentácia č. I. 113 spisu na pojednávaní dňa 08. novembra 2011 svedkyňou V. H.. Ďalšia fotodokumentácia bola predložená dovolateľom osobne do podateľne krajského súdu dňa 18. marca 2013 (č. I. 183 a nasl. spisu), teda po rozhodnutí okresného súdu (prvé v poradí), pričom z obsahu priloženej fotodokumentácie nie je ani zrejmé kedy, kde, kým a pre aké potreby bola vyhotovená. Takto nedostatočne formulovaný a odôvodňovaný argument, či námietka strany sporu, nemôže zakladať nedostatok odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Napokon aj podľa rozhodovacej praxe ústavného súdu nie je povinnosťou odvolacieho súdu vždy dopodrobna reagovať úplne na všetky námietky odvolania. Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

22.2. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinělých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

22.3. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. Samotné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 324/2011). Dovolací súd neakceptoval opodstatnenosť dôvodov, ktoré žalobca uvádzal v dovolaní o zmätočnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, trpiaceho nedostatkom riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia, pretože uvedené nezistil. Pre úplnosť dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnej vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci túto vadu zmätočnosti nezakladá (R 24/2017); tento právny záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019).

23. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd uzavrel, že žalobca neopodstatnene namietal nesprávny

procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobcu v tejto časti ako nedôvodné v zmysle § 448 CSP zamietol.

24. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP dovolací súd uvádza nasledovné:

24.1. Pokiaľ ide o dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

24.2. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková otázka. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj o otázku procesnoprávnú, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

25. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

26. Nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu z hľadiska § 432 ods. 2 CSP s akcentom na konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, čo umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), alebo ktorá je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu riešená rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

27. Dovolateľ, zastúpený advokátom, v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP uviedol nasledujúce právne otázky doposiaľ neriešené dovolacím súdom: A. Je v prípade hodnotenia, či výsledok stavebných prác má povahu opráv/úprav veci, resp. či výsledkom je zhotovenie novej veci, podstatný rozsah a úroveň stavebných obmien, alebo je podstatné výlučne to, že pôvodná stavba nezanikla? B. Je v prípade vyhodnotenia, či sa jedná o súčasť veci alebo nie je, významné práve znehodnotenie hlavnej veci, a to v takom slova zmysle, že by oddelenie pre hlavnú vec predstavovalo stratu peňažnú (zníženie hodnoty hlavnej veci o hodnotu súčasti) a zároveň stratu funkčnú, keďže pri požiadavke rozumných nákladov nemôže slúžiť vec tak kvalitne? pričom uviedol, že predmetné otázky odvolací súd posúdil nesprávne. K čomu dovolací súd poznamenáva, že uvedené nepredstavuje vymedzenie konkrétnej právnej otázky riešenej odvolacím súdom, od vyriešenia ktorej záviselo jeho rozhodnutie.

27.1. K otázkam A. a B. dovolací súd uvádza, že pokiaľ sa dovolateľ nestotožnil s posúdením odvolacieho súdu (aj okresného súdu) „... či výsledok stavebných prác má povahu opravy/úpravy veci, resp. či výsledkom je zhotovenie novej veci ...“ a zároveň, „... či sa jedná v posudzovanom prípade stavby o súčasť veci alebo nie, významné práve znehodnotenie hlavnej veci ...“, vyjadril tým svoj zásadný nesúhlas s právnym názorom odvolacieho súdu (ako aj súdu prvej inštancie) ohľadom záveru, a to jednak ohľadom posúdenia opráv/úprav stavby vodnej nádrže, ale aj ohľadom možnosti považovať vodnú nádrž za súčasť veci/samostatnú vec. Uvedený záver súdov nižších inštancií bol výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo, a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov súdy viedli k právnemu záveru a prijatiu ich rozhodnutia o zamietnutí žaloby žalobcu. Pokiaľ teda dovolateľ namietal nesprávnosť skutkových zistení

a vyhodnotenia dôkazov odvolacím súdom (aj súdom prvej inštancie); touto nesprávnosťou však nie je možné odôvodniť dovolanie, ktorého prípustnosť dovolateľ vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, či sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, prípadne kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní žalobného nároku, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP a § 432 ods. 2 CSP (m. m. 3 Cdo 28/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 50/2017, 8 Cdo 78/2017). Dovolateľ tak uplatnený dovolací dôvod nevymedzil spôsobom vyplývajúcim z § 432 ods. 2 CSP, t. j. nevymedzil právnu otázku, od ktorej sa mal odvolací súd odkloniť. Absenciu uvedeného považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania pre neprípustnosť.

28. V preskúvanom prípade žalobca v dovolaní špecifikoval ako ďalšiu právnu otázku podľa § 421 písm. b/ CSP aj otázku, či „C. Je možné sa v prípade speňaženia veci v rámci konkurzného konania domáhať následne určenia vlastníckeho práva k veci určovacou žalobou? Takto dovolateľom nastolená otázka nebola rozhodujúcou (kľúčovou) pre rozhodnutie odvolacieho súdu, t. j. nejde o otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním.

29. K spôsobu, ktorým žalobca v danom prípade odôvodňuje prípustnosť dovolania, najvyšší súd uvádza, že rozhodnutiu všeobecného súdu v civilnom sporovom konaní spravidla predchádza riešenie celého radu procesnoprávných a hmotnoprávných otázok s rôznym významom pre rozhodnutie. Na podklade ich postupného riešenia civilný súd niektorým otázkam priznáva relevanciu, iné posudzuje ako bezvýznamné pre svoje rozhodnutie. Právna otázka relevantná podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť preto v dovolaní vymedzená jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý dovolaciemu súdu umožňuje prijať záver o tom, konkrétne o ktorú otázku dovolateľovi ide, a či vo vzťahu k nej je daná prípustnosť (a v prípade prípustnosti aj dôvodnosť) dovolania. Je potrebné si uvedomiť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, nie „ďalšie odvolanie“ (porovnaj sp. zn. 2 Cdo 165/2017, 3 Cdo 14/2017, 4 Cdo 157/2017, 5 Cdo 155/2016, 8 Cdo 67/2017). Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako ďalší „odvolací súd“, resp. súd, ktorý by mohol a mal posúdiť všetko, čím sa zaoberali súdy oboch inštancií; nemôže preto posudzovať všetky otázky, ktoré pred ním riešili tieto súdy (inak by sa stieral rozdiel medzi prvoinštančným, odvolacím a dovolacím konaním). Treba tiež zdôrazniť, že dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 421 ods. 1 CSP) nie je možné interpretovať a uplatňovať rovnako, ako odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP (porovnaj sp. zn. 8 Cdo 140/2018, 8 Cdo 157/2018). Dovolací súd už opakovane uviedol, že v súvislosti s posudzovaním prípustnosti dovolania nie je oprávnený a ani povinný zakladať svoje úvahy na domnienkach alebo predpokladoch o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli pri svojej argumentácii, že ide o právnu otázku, doposiaľ neriešenú odvolacím súdom, ktorú odvolací vyriešil nesprávne (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP).

30. Dovolateľ v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP svojimi otázkami v podstate namietal, že odvolací súd dospel k nesprávnemu právnomu záveru o zamietnutí žaloby žalobcu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti (stavba vodnej nádrže), na ktorej žalobca uskutočňoval stavebné práce, na základe čoho podľa tvrdenia žalobcu sa mal stať jej vlastníkom „originálnym spôsobom“, a to zhotovením, čo ale nepreukázal.

31. Podstatou rozhodnutia súdu prvej inštancie, s ktorou sa stotožnil aj súd odvolací, bolo zo strany žalobcu nepreukázania vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti (stavby vodnej nádrže), ktorá bola úpravou pôvodnej nádrže „... jej navýšením pre zväčšenie akumulácie ...“ zväčšená a pri stavebných prácach - úpravách pôvodná stavba pôvodného vlastníka (právneho predchodcu žalovaného) nezanikla, stavba vodnej nádrže existovala kontinuálne a žalobca nepreukázal, aby predmetná vodná nádrž bola novovytvorená ako samostatná vec (pozri bližšie body 23. až 27. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, aj body 42. až 78. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie), pričom následne došlo v rámci konkurzného konania k speňaženiu o. i. spornej nehnuteľnosti (stavby vodnej nádrže) a prevodu vlastníckeho práva k nej z pôvodného vlastníka, v čase prevodu úpadcu, na nového vlastníka - žalovaného (pozri bod 22. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, aj body 62. a 63. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Odvolací súd konštatoval, že „... žalobca ani v dôsledku výhrady vlastníctva vykonaných prác nemohol k predmetu sporu nadobudnúť také práva, ktoré by ho oprávňovali nárokovať si k nemu spoluvlastnícke práva, keď žalovaný nespochybiteľne nadobudol vlastnícke právo k zasnežovaciemu systému vrátane vodnej nádrže platne, na základe kúpnej zmluvy

uzavretej so správcom konkurznej podstaty úpadcu Metropol, s. r. o. Košice ...“ (bod 27. rozsudku odvolacieho súdu, body 68. až 73. rozsudku súdu prvej inštancie).

32. Otázka C. tak v okolnostiach daného sporu nebola kľúčovou pre rozhodnutie odvolacieho súdu, t. j. nešlo o otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Dovolateľom takto nastolená otázka má v danom prípade povahu (len) akademickú, ktorej zodpovedanie dovolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Pritom cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán. Navyše predmetná dovolacia argumentácia okrem toho, že nebola predmetom právneho posúdenia a riešenia kľúčových právnych otázok zo strany odvolacieho súdu, nebola ani v odvolacom konaní dovolateľom nastolená. Dovolací súd sa tak nemôže ňou ani vecne zaoberať, pretože sa ňou meritórne nezaoberal ani odvolací súd z dôvodu pasivity odvolateľa v rámci odvolacieho konania. Opačným prístupom by dovolací súd presiahol hranice dovolacieho prieskumu stanovené zákonom, a v podstate by tým negoval zmysel a účel dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. V tejto časti preto nemožno dovolanie žalobcu považovať za procesne prípustné.

33. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalobcu v časti namietajúcej vadu podľa § 420 písm. f/ CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné a v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nebolo odôvodnené prípustnými dôvodmi a dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. Vzhľadom na uvedené dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

34. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

35. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.